

# הלכות עירובין שעא-שעב

## תשעו

ך ישראל וגר שהיו דרים בחצר<sup>17</sup> ועירובי יחד<sup>18</sup> ומת הגר מבעוד יום והחזיק ישראל אחר בנכסיו אפילו לא החזיק עד שחשכה אוסר עד שיכמול רשותו כשאר יורש שיוכל לבטל<sup>19</sup> כמו שנתבאר בס' שפ"א<sup>20</sup> ואע"פ שבכניסת השבת כל זמן שלא נכנס ישראל זה בביתו של גר היתה דירה בלא בעלים ולא היתה אוסרת אין אומרים בה שבת כיוון שהותרה הותרה הואל והיתה ראוייה להחזיק בה מבעוד יום והיתה תלויה ועומדת ולא היה אז היתרה ברור שתהא מותרת כל השבת<sup>21</sup>.

אבל אם משחשכה מת הגר אין המחזיק אוסר<sup>22</sup> שכיון שבכניסת השבת היה מותר מחמת עירובו של גר אנו אומרים שבת כיון שהותרה הותרה<sup>23</sup> ובלבד שלא היה גוסס מבעוד יום כמו שיחבאר:

ה אחד מבני החצר שהוא גוסס אע"פ שאינו יכול להיות בו כיום אוסר עד שיזכו לו בפת ועירוב עליו<sup>24</sup> ואם מת בשבת אין אומרים בו שבת כיון שהותרה הותרה כיון שאין העירוב ראוי להתקיים כל השבת שרוב גוססין למות<sup>25</sup> ולפיכך אם ירשו אחד מבני החצר שלא עירב עמהם אוסר אפילו אם לא נכנס עדין לדור בו או אם ירשו אחד מן השוק ונכנס לדור בו<sup>26</sup>:

ז וכן קמן אוסר אף על פי שאינו יכול לאכול כוית<sup>27</sup>.

אבל אורח אינו אוסר<sup>28</sup> כמו שנתבאר בסיומן ש"ע<sup>29</sup>:

## שעב דין שיתופי הדירות לעירוב ובו כ"ב סעיפים:

א לא אסרו לטלטל מרשות היחיד של זה לרשות היחיד של זה כלי עירוב אלא כבתים שתשמישן מיוחד ותרדיר<sup>30</sup> אבל הגנות<sup>31</sup> שהן סמוכות זה לזה<sup>32</sup> כלי הפסק רשות הרבים ביניהם<sup>33</sup> וכן החצרות הסמוכות וכן הקרפיות וכן כל כיוצא בהם<sup>34</sup> מהמקומות שאין תשמישן מיוחד ותרדיר כולן רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכם שמוותר לטלטל ממקום זה שאין תשמישו תרדיר למקום אחר שאין תשמישו תרדיר אפילו הם של בעלים הרבהו ולא עירובי יחד<sup>35</sup> ובלבד שלא יטלטל מתוכם לבית<sup>36</sup> כלי עירוב אם הם של בעלים מתולקים לפי שהבית חלוק מהם ואינו רשות אחת עמהם וכן מהבית לתוכם<sup>37</sup>.

כיצד מטלטל הוא מחצר זו לחצר אחרת אע"פ שלא עירובי יחד ואפילו אם גם כל אחת ואחת בפני עצמה ג"כ לא עירבה או מחצר זו לגג של בית אחר שאינו בחצר זו ולא

### סימן שעב

- א רש"י פנ"ג, א ד"ה רבי שמעון, מ"ז ס"ק א, מ"א ס"ק ב.
- ב מנחת פנ"ג, א רבי שמעון, מור ושילע ס"א.
- ג מור ושילע שם.
- ד ט"ז ש"ג ש"ג ס"א וש"ג ס"א.
- ה ראה בריתא צ"א, ב: אבסריה וטרפסת וכו'. וראה גם עבודת הקדש שער ר ס"ג.
- ו רש"י שבת קל, ב ד"ה רתנן, עירובין כג, סעי' ד"ה כרתנן, מור ושילע שם.
- ז רש"י עירובין פנ"ג, א ד"ה רבי שמעון, מור ושילע שם.
- ח עירובין צ"ב, א (למפה לבתים), תוס' שם צ"א, א ד"ה רשומאל, רמב"ם פ"ג ה"ט.
- ט משנה שם, וגם מבית לחצר זו אסור כשלא עירוב, כדלעיל ס"ה שמו ס"א.
- י עירובין צ"א, א לדברי הכל, וראה לקמן ס"ה שפח.

- לו בריתא שם ונזכרא שם, א, מור ושילע ס"ה.
- לז רש"י שם ע"א, א ד"ה משחשכה הנהו אשרי פ"ו סוסי' פו.
- לח ונזכרא שם, מור ושילע שם.
- לט סעיף ו.
- מ נזכרא רש"י שם ד"ה אע"פ של החזיק, הגהות אשרי שם, מ"א ס"ק ו.
- מא בריתא שם, מור ושילע שם.
- מב ונזכרא רש"י שם ד"ה ה"ק, הגהות אשרי שם.
- מג תוספות פ"ה תמ"ז, רמב"ם פ"ד ה"ב, מור ושילע מ"ו.
- מד מהר"ם מרומנוביר בהגהות תוס' פו, א ד"ה ראתא, מ"א ס"ק ח.
- מה כדלעיל ס"ג.
- מו תוספות שם, רמב"ם שם, מור ושילע שם.
- מז תוספות שם, אבסריה, רמב"ם שם, מור ושילע שם.
- מח סעיף מ וש"ג.

עירובו יחד והוא שיטלמל על הגג ממש מלמעלה<sup>א</sup> אבל על הקרת הבית תחת הג העליון דינו כשאר הדרים או מחצר לראש הכותל שבין שתי חצרות<sup>ב</sup> שראש כותל זה דינו כגג<sup>ג</sup> או מחצר של זה לקרפף של אחר והוא שאינו יותר מבית סאתים<sup>ד</sup> או שהוקף לדירה אפילו הוא יותר מבית סאתים או מחצר למבוי<sup>ה</sup> המתוקן בלחי או קורה אע"פ שלא נשתתפו בו שריונו<sup>ו</sup> ג"כ כחצר שאינה מעורבת ולא ככרמלית כמו שיתבאר בסיומן שפ"ח וכן מטלמל מנגה לו לנג של אחר הממוך לו אפילו גבוה או נמוך ממנו הרבה<sup>ז</sup> או מנג של זה לחצר של אחר או למבוי שלא נשתתפו בו או לקרפף של אחר וכן מקרפף של זה לקרפף של אחר.

וכל זה בכלים ששבתו באחד מרשויות אלו אבל כלים ששבתו בבית והוציאן לאחת מרשויות אלו אפילו בהיתר כגון לחצר מעורבת של בית זה<sup>ח</sup> ואפילו הוציאם בדרך מלבושו<sup>ט</sup> אסור לטלמלם לחצר אחרת<sup>י</sup> או לנג של אחר או לקרפף<sup>יא</sup> המוקף לדירה של אחר<sup>יב</sup> (שהכלים ששבתו בבית בכל מקום שהם דינם כאלו הם בבית שאסור לטלמלם ממנו למקום אחר שלא עירבו עמו).

אבל לקרפף שלא הוקף לדירה אפילו הוא פחות מבית סאתים אין עירוב מעיל שאפילו הוא שלו אסור להוציא לתוכו כלים ששבתו<sup>יג</sup> כמו שנתבאר בס"ח שני"ח<sup>יד</sup>.

וכן כלים ששבתו באחת מרשויות אלו אסור להכניסם לבית אחר שלא עירב עם רשות זו ששבת הכלי בתוכו<sup>טו</sup>.

ואפילו הכניסם דרך מלבוש לרשות שעירבה עם הבית כגון לחצר מעורבת של בית זה אסור לטלמלם משם לבית כיון ששבתו ברשות שאינה מעורבת עם הבית<sup>טז</sup>.

(ואפילו שבתו ברשות המעורבת עם הבית והוציאם ממנה לרשות אחרת שאינה מעורבת עם הבית אסור להכניסם מאותה רשות לבית<sup>יז</sup> או להיפך אם לא שניחם תחלה ברשות המעורבת עמו<sup>יח</sup> ומשם יכניסם לבית<sup>יט</sup> וכן להיפך.

וכן כלים ששבתו בבית והוציאם בדרך מלבוש לרשות שאינה מעורבת עמו אסור לטלמלם לבית<sup>כ</sup> אם לא יניחם תחלה ברשות המעורבת עמו) וכן להיפך:

**ב** קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה כרמלית הוא ואסור לטלמל ממנו לקרפף

**יא** ח"א שם.  
**יב** גמרא צ"ב, א. מור ושילע שם.  
**יג** ולא לקרפף. תוס' ע"ג, ב ד"ה ובלבד. ע"י ברוש בס"י שנת ס"ה. וראה מ"א ס"ק כ.  
**יד** חשי' פמ"א ד"ה רבי שמעון. צ"א, א ד"ה וקרפפות. ותב"ח פ"ג ד"ה מור ושילע שם.  
**טו** ברייתא צ"א, ב כ"ח. מור ושילע שם.  
**טז** כ"ח במשנה שם. מור ושילע שם.  
**יז** שמואל ד"י יחזון צ"א, א. רש"י במשנה שם ד"ה אבל לא.  
**יח** רב ששת שם. רש"י שם ד"ה כבותרא.  
**יט** כולקמן ס' שפת, שאם הוציא דרך מלבוש לחצר שאינה מעורבת מטלמל כבותרא, ורק לחצר אחרת אמרי. וראה גם לקמן ס' שעו ס"ד.  
**כ** רמב"ם פ"ג הל"ב. וראה מ"א ס"ק א.

**כא** ראה גם לעיל ס' שנה ס"ז שהוא כחצר לכל דבר, וש"ל.  
**כב** רש"י כ"ג, סע"ב. תוס' שם. ח"א שם.  
**כג** סע"ג ד.  
**כד** גמרא צ"ב, א (למטה לתב"ח). תוס' שם צ"א, א ד"ה ושמואל רמב"ם פ"ג ד"ה.  
**כה** ראה ניר ישראל סוף ס' נ. וברון יוסף אות כ"ג. אין צ"ב ח"ב ס' כו.  
**כו** של החצר ששבתו בה.  
**כז** כ"ג הנחה במקום פמור שבין ב' חצרות שלא עירבו, שמו"ר לכמה דעות. ראה לקמן סוף ס' ח. לעיל ס' שנת ס"ג.  
**כח** וכ"ה לעיל ס' שנה ס"ה.  
**כט** ששבתו בו.

## תשפ

## הלכות עירובין שעב

שכין בית לעליה שאנ"פ שהיא למעלה מעשרה אם רצו מערבין יחד ואפילו אין שם סולם לעלות בו<sup>1</sup> ובלבד שיהא בארובה ד' על ד'<sup>2</sup>.

ואם עשו סריגה לפני החלון נתבטל מתורת הלון<sup>3</sup> שאין הנקבים מצטרפים לד' מפחים<sup>4</sup> וכן בארובה<sup>5</sup>:

ז בית שכין שתי הצרות והוא פתוח לשתיהן ועירב עם שתיהן אבל החצרות לא עירבו זו עם זו אין ללטלם כלים ששבתו בבתים מחצר לחצר ע"י בית זה<sup>6</sup>:

ח היה בין ב' הצרות כותל גבוה ו' מפחים על פני כל ארכו<sup>7</sup> או שהיה קרקעה של אחת מהחצרות גבוה מחבירו ה' מפחים ועשה עליו מחיצה ה' מפחים להשלימו לעשרה<sup>8</sup> והוא הדין כשגובה מחבירו עשרה בלא מחיצה<sup>9</sup> אין יכולים לערב יחד.

ואם היה הכותל גבוה לשתיהן עשרה והיה בראשו פירות הרי בני ב' החצרות יכולים להוריד הפירות לחצרות וכן להעלות עליו מפירות ששבתו בחצר זו ולהורידם ממנו לחצר האחרת אע"פ שלא עירבו זו עם זו<sup>10</sup> בין שראש הכותל רחב ד' מפחים בין שאינו רחב<sup>11</sup> שהרי ראש הכותל דינו כגג<sup>12</sup> ושתי החצרות כולן רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן אע"פ שלא עירבו<sup>13</sup>.

אבל פירות ששבתו באחת מבתי חצר זו או זו אסור להעלותם עליו או להורידם ממנו<sup>14</sup> מפני שהוא רשות של שתיהן<sup>15</sup> והן אוסרות זו על זו לענין כלים ששבתו בבית עד שיערבו ואפילו פירות ששבתו עליו או בחצרות אסור להורידם ממנו להכניסם לבית<sup>16</sup> שעם הבית אינו רשות אחת אלא א"כ עירבו.

כמה דברים אמורים כשהוא רחב ד' מפחים בראשו אבל אם אינו רחב ד' מפחים<sup>17</sup> מקום פטור הוא<sup>18</sup> ובטל לכאן ולכאן<sup>19</sup> ואלו מעלין עליו מכאן פירות ששבתו בבית ואלו מכאן וכן אלו מורידים מכאן פירות ששבתו עליו ומכניסים לבתיהם ואלו מורידים מכאן ומכניסים לבתיהם.

אבל פירות שהעלו אלו מבתיהם והניחו בראשו אסורים אלו להוריד לחצר לפי שענין שניהם נעשית כאן לפירות אלו ששבתו בבית הוצאה לחצר אחרת שלא עירבה עמו<sup>20</sup> ואנ"פ שהותנה במקום פטור כינתיים אין זה מועיל כלום<sup>21</sup> כמו שנתבאר בספרנו שמו"א<sup>22</sup> שיש להחמיר בזה בדברי האוסרים:

**סח** רבינו יוחנן גמשה שם ר"ה היו בראשו מ"א ס"ק ז. ודלעיל ס"א וש"ג.  
**סז** כדלעיל ס"א וש"ג.  
**סח** משנה שם ע"ג ב – לפרוש הגורא שם צ"ב, א.  
**סח** ראה גורא פ"ה א (רשותא רתוייהו הוא). וכ"ה לקמן ס' שענה ס"כ"ג ופי' שניו ס"א, שכל מקום שהוא של שניהם בפתות ושניהם שולשים בו כשהו אסורים זה על זה. וראה גם לעיל ס' שנה סמ"ג.  
**סט** גורא שם (למשה לבתרים).  
**ע** ד' יחזון ע"ג, א. ש"ע שם.  
**עא** רש"י שם ד"ה מעלין, מ"מ פ"ג דמ"ו. מ"א ס"ק י.  
**עב** רש"י שם. לבוש ס"ו. וראה גם לעיל ס' שנה ס"ט.  
**עג** ע"י ס' התרוונה (נפיק) [סמ"א רד"].  
**עד** רכבי משה ס"ק ב. רמ"א ס"ו.  
**עה** מפק"ג.

**נד** רב נחמן שם. מור וש"ע שם. וראה לקמן סוס"א שענ.  
**נה** גורא שם. כ"י ד"ה גמ"ש וארובה. רמ"א ס"ה.  
**נו** ירושלמי פ"ו ה"א. השב"א בעבודת הקדש שער ד ס"א. ח"ו פ"ג ה"א. רמ"א שם.  
**נז** ס"ז ס"ק ג.  
**נח** לבוש שם.  
**נט** שכלי הקדש ס' קב בשם רבינו אבנהור כהן צדק. ש"ע ס"ו.  
**ס** חשונה שם ע"ג, ב. מור וש"ע ס"ו.  
**סא** גורא צ"ג, ב. מור וש"ע שם. ודלעיל ס' שם ס"ד. וראה גם לקמן ס' תר ס"ז.  
**סב** כריתא שם. מ"א ס"ק ח.  
**סג** גורא צ"ג, א. מור וש"ע שם.  
**סד** תוס' ע"ג, א. ד"ה רכבי יוחנן. מור וש"ע שם.

# הלכות עירובין שעב

## תשפא

ט ואם היה הכותל גבוה לאחת מהחצרות ה' מפחים ולשניה אינו גבוה עשרה טו כגון שקרקעה של אחת מהן גבוה מישל חבירתה טו מי שאינה גבוה לו עשרה מותר להשתמש בו אף בכלים ששבתו בבית טו אם עירבה חצר זו לעצמה טו והשני אסור להשתמש בו אף בכלים ששבתו בחצר טו לפי שתשמיש כותל זה למו שגבוה לו עשרה הוא תשמיש בקושי נותנים אותו לזה שתשמישו בנחת טו לפיכך נותנים כותל זה למו שאינו גבוה לו עשרה שישתמש בו אף בכלים ששבתו בבית ומונעים אנו את מי שגבוה לו עשרה להשתמש בו אף בכלים ששבתו בחצר כדי שלא יאסר על זה שאינו גבוה לו עשרה להשתמש בו בכלים ששבתו בבית לפי שכותל זה אין דינו כגג אלא כחצר הואיל ואינו גבוה עשרה מקרקעית חצר של זה וא"כ אם גם השני יהיה לו רשות להשתמש בו איזה תשמיש תהא רשות שניהם שולמת טו בכותל זה ויהא אסור לזה להוציא כלים ששבתו בבית להצר שניהם טו.

והוא שיהא הכותל רחב ד' טו אבל אם אינו רחב ד' מקום פטור הוא טו ומותר לשניהם להשתמש בו אף מן הכתים (אפילו) [אם] ערבה כל חצר לעצמה אע"פ שלא עירבו ביחד טו:

י נפרץ הכותל שביניהן עד עשר אמות טו ועד בכלל טו הרי הוא כפתח ואם רצו מערבין כל אחת לעצמה טו והוא שאינו פרוץ במילואו טו (אלא נשתיירו פס משהו מכאן ומשהו מאתה או פס ד' טפחים מצד אחד טו) ואם נפרץ יותר מעשר החשובות שתייהם כחצר אחת וצריכות לערב ביחד טו וכל מקום מהכותל שאינו גבוה ה' מפחים כפרוץ הוא טו:

יא כותל שבו ב' חצרות גבוה עשרה לשתיהן והעמידו אצל הכותל סולם רחב ד' טפחים וכן כנגדו בחצר השנית אפילו אין הסולמות מכוונים זה כנגד זה אלא מרוחקים זה מכנגד זה פחות מג' טפחים הרי הם כמכוונים וחשובים כפתח לכותל טו ואם רצו מערבין שתי החצרות יחד טו ואפילו אם הם מרוחקים זה מכנגד זה הרבה אם הכותל רחב ד' טפחים עדיין חשובים הם כפתח טו שיכול לעלות בסולם זה ולילך על הכותל עד סולם השני טו ולירד.

באיזה סולם אמרו בסולם שיש בו ד' שליבות טו שאינו נטל בשבת מהמת כובדו טו אע"פ

---

עו רב חזון שם עק, א. מור ושולע ס"ג.  
עז רש"י שם ד"ה וצדו אחר. שולע שם.  
עח מ"ז ס"ג המ"ו. שולע שם.  
עט מ"א ס"ק יא. ולא הוכר שגם חצר השני עירבו לעצמן.  
ועד"ו לקמן ס' שעה ריש ס"ב (אם עירבו בני הדגשפת לעצמן). וראה מ"ט וציונים שם.  
פ מ"ט שם. שולע שם.  
פא ונראה שם. מ"א ס"ק יב. וכ"ה לקמן ס' שעה ס"ב יג.  
פב ראה גם לקמן ס' שעו מ"א ושל"ג.  
פג מ"א שם. וראה לקמן ס' שעה ס"ב (ולא בני החצר בכלים ששבתו בבית).  
פד רמב"ם פ"ג המ"ו.  
פה מ"מ שם. מ"א ס"ק ד. מ"א ס"ק ו.  
פו מ"מ שם. שולע שם.  
פז חזונה טו, ב. מור ושולע ס"ג.  
פח כדלעיל ס' שבט ס"ח ושל"ג.  
פט רבינו יהונתן במשנה שם.

צ רבינו יהונתן שם. שולע שם.  
צא רבינו יהונתן שם. מ"א ס"ק ד. מ"ו ס"ק ה. ע"י ס' טו.  
צב שם ט"ב. ובס"ז שם. ולעיל שם ס"ב. שבנשאר צ"ל מפח מכאן ומפח מכאן. וצ"ע חז"ל לחלק שבנחיצה שבו ב' חצרות. מ"י אף בנשאר משהו מכאן ומשהו מכאן.  
צג משנה שם. מור ושולע שם.  
צד הרב רבינו יהונתן במשנה דמתבן (ע"פ, א) ד"ה אלו מאכילין. הובא ברדכי משה ס"ק ג. רמ"א ס"ג. וכ"ה לקמן ס"ב. ע"י ס' טו. שם ס"ב בהג"ה. לעיל שם ס"ט.  
צה אב"י ע"ז, ב. מור ושולע ס"ח.  
צה רש"י שם ד"ה ואין בין זה.  
צז אב"י שם. מור ושולע שם.  
צח רש"י שם ד"ה אבל. מ"א ס"ז.  
צח דבי ד' ינאי שם. רשב"א בעמדת הקדש שער ד ס"א. מ"ח פ"ג ד"ה. שולע שם.  
צט רב אשי שם. מור ושולע שם.

# הלכות עירובין שעב

## תשפב

שעתיד ליטלו אחר השבת<sup>ק</sup> אבל פחות מכאן הואיל הוא ונוח ליטלו<sup>קא</sup> כנמול הוא<sup>קב</sup> ואינו חשוב פתח אלא א"כ וזועותיו ושליכותיו גסות וכבודות<sup>קג</sup>.

ואם אין הכותל גבוה אלא עשרה והעמיד סולם גבוה שבעה ומשהו<sup>קד</sup> ורחב ד'<sup>קה</sup> אצל הכותל וקוף בושר<sup>קי</sup> כיון שלא נשאר שלשה עד ראש הכותל<sup>קי</sup> הרי זה כמניע לראשו ממש<sup>קי</sup> ומועיל בין לערב יחד<sup>קכ</sup> אם העמיד כן גם בחצר השנית<sup>קכ</sup> ובין להתיר להשתמש על הכותל<sup>קכא</sup> בכלים ששבתו בבית לזה שהעמיד הסולם בחצרו ואם בחצר השנית אין שם סולם לכותל זה שאז נעשה כותל זה לזה תשמישו כנחת ולזה תשמישו בקשה ונותנים אותו לזה שתשמישו כנחת<sup>קכב</sup>:

**יב** עקר חוליא מראש הכותל<sup>קכג</sup> למעטו מגובה עשרה אם יש משך ד' באורך מה שנחמקט<sup>קכד</sup> (אנ"פ שאין בו ד' על ד'<sup>קכה</sup> כגון שאין בעובי הכותל ד') מועיל בין לעשותו פתח לכותל זה לערב החצרות יחד אם נחמקט כן כל עובי הכותל ובין להשתמש בכל הכותל<sup>קכז</sup> בכלי הבית אם לא נחמקט בכל עוביו<sup>קכז</sup> אלא מצד אחד ונעשה לזה תשמישו כנחת לזו שנחמקט מצדו<sup>קכח</sup> שנותן לו לעלות במקום המיועט וממנו יעלה על ראש כל הכותל<sup>קכט</sup> ולהשני תשמישו בקשה.

ואם אין בו ד' אינו חשוב כפתח לערב יחד וכן אינו מועיל להשתמש בכל הכותל בכלי הבית אלא במקום שנחמקט כלכד<sup>קכ</sup> ששם הוא תשמישו כנחת לזה שנחמקט מצדו שעומד כקרקע ומשתמש עליו כנחת<sup>קכא</sup> אבל אינו נוח לעלות דרך עליו לראש הכותל הואיל ואין בו ד':

**יג** בנה אצטבא<sup>קכב</sup> למטה אצל הכותל<sup>קכג</sup> למעטו מגובה עשרה שאין ממנה לראשו י' מפתחים שנותן לו לעלות במקום המיועט וממנה יעלה על ראש כל הכותל<sup>קכד</sup> אם יש בה ד' על ד'<sup>קכה</sup> מועילת להשתמש בכל הכותל שהרי נוח לעלות דרך עליה על ראש

**קטו** עיר עולת שבת ס"ק ו, על מ"ש לפני זה שהסולם המתר צריך להיות "ממשך ד", דקאי אסולם שהוא צריך להיות משופע ורחוק ד' מפתחים מכותל, והמ"א ס"ק פו דחלק עליו. וסי' הוא במ"א שציון על מ"ש "משך ד" ברין עקר חוליא. וכן הנהגה במחצית השקל. אבל כאן ברין עקר חוליא, שגמורא בשו"ע דמועיל משך ד' גם כרי להשתמש בכל הכותל, אף שאינו ד' על ד' צע"ג חסיד"י בשו"ע, ולקמן סי' נ"ד, שיוצא בד' על ד' מועיל להשתמש בכל הכותל (ואו שהוא פחות מג' מראש הכותל). וכן הקשה בבית מאיר ס"ח (וביאר דמיווי שיש ד' על ד').

**קטז** מור ושילע שם.

**קעז** ומירוי שהכותל רחב ד', הדלא הכי מותר בכל אופן (כדלעיל ס"ח).

**קעח** פרישה ס"ד. בית מאור שם.

**קעט** לכוש סוף ס"ח.

**קפ** גמרא שם. מור ושילע שם.

**קפא** ראה משנה ברורה שעד"צ ס"ק נא.

**קפב** גמרא שם ע"ז, ב. רש"י שם ע"ז, א ד"ה בא למעט. מור ושילע ס"ש.

**קפג** רש"י שם ע"ז, ב ד"ה על גבי אצטבא. מור ושילע שם.

**קפד** רש"י שם ע"ז, א ד"ה אם יש.

**קפה** תוס' שם ע"ז, ב ד"ה ובלבד. רא"ש פ"ז מור ושילע שם.

**ק** כיון שאינו ניטל בשבת. וכ"ה לקמן סי"ד. וראה לקמן סי"ט, שבישיל לטבת אחד מגי לעשות פתח, אבל לא לבטל המחיצה לגמרי.

**קא** רש"י שם ד"ה סולם המצרי.

**קב** רש"י פ"ז, ב ד"ה מולם ארעי. וכ"ה לקמן סי"ד. וראה לעיל סי' שסא ס"א.

**קג** רש"י א"ח נ"ח שם שילע שם.

**קד** רב הונא בריה רבך הויעט ע"ז, א. מור ושילע שם.

**קה** אף שאין בשליבות ד' על ד' (ראה לקמן סי"ג), כיון שהסולם מניע לראשו. ר"י בתוס' ע"ז, ב ד"ה אם. רא"ש שם. הגדה לכוש ס"ח. מ"א ס"ק פו (ראה מחצית השקל, ולקמן סי"ב בשה"י).

**קו** רב שם. רש"י שם ד"ה שבעה.

**קי** רש"י שם.

**קיב** הגדה לכוש ס"ח. ורש"י שם ד"ה אחד עשרי: ובלבד רבנו.

**קט** ספק עירובין לתרומה כרוטנבורג סי' קפח. רא"ש פ"ז ס"ד (שכשנמניע לראש הכותל מועיל אפילו לערב יחד). מור ושילע שם.

**קי** מ"ז ס"ק ו.

**קיא** מור ושילע שם.

**קיב** תוספת שבת ס"ק לב.

**קיג** רבינו נ"ז, א. מור ושילע ס"ח.

**קיד** גמרא שם. מור ושילע שם.

# הלכות עירובין שעב

## תשפג

הכותל<sup>קכ</sup> הואיל ואין ממנה לראשו גובה עשרה אבל אינה חשובה כפתח לכותל זה לערב יחד<sup>קכד</sup> אפילו עשה כן גם בחצר השניה הואיל ויש ממנה לראשו ג' מפתחים.

ואם אין בה ד' על ד' אינה מועלת אפילו להשתמש על הכותל כנגדה ממש<sup>קכה</sup> לפי שאין נוח לעמוד עליה ולהשתמש כשאין בה ד' על ד' ואין זה תשמיש בנחת<sup>קכז</sup>:

יד כפה הספל<sup>קכז</sup> שיש בו ד' על ד'<sup>קכז</sup> וגובה כל שהוא ומועט בו גובה הכותל מעשרה שאין ממנו לראשו עשרה<sup>קכז</sup> מועיל להשתמש בכל הכותל כמו אצטמבא<sup>קכז</sup> אף על פי שעתיד ליטלו<sup>קכז</sup> ובלבד שיחברנו כמיט לארץ<sup>קכז</sup> הכור שאי אפשר לשוממו עד שיחפור כדקדק<sup>קכז</sup> שאז אי אפשר לנטלו משם כשבת אבל אם הטיט מונח כך על אוגויו הכפויים לארץ מותר ליטלו בשבת<sup>קכז</sup> שלא נעשית בסיס לדבר האסור<sup>קכז</sup> שהרי אין כוונתו שהיא הספל משמש להטיט אלא הטיט משמש להספל להכרו לארץ<sup>קכז</sup> וכל דבר הניטל בשבת אינו ממעט<sup>קכ</sup> שכנטול הוא<sup>קכא</sup>.

בנה אצטמבא על אצטמבא אם יש בתחתונה ד' על ד' או אין בה ד' ויש בעליונה ד' על ד' ואין בין זו לזו ג' טפחים הרי הן כאצטמבא אחת<sup>קכב</sup> שיש בה ד' על ד' מלמעלה שמועלת להחיר להשתמש בכותל אבל לא לעשות פתח לערב יחד<sup>קכז</sup>.

מן זוי היוצא מן הכותל<sup>קכז</sup> כפחות מג' מפתחים מראשו<sup>קכח</sup> ויש בו ד' על ד' וסמך לו סולם כל שהוא שאין ברחבו ד'<sup>קכח</sup> מועיל להחיר לו תשמיש הכותל לפי שנוה לו לעלות בסולם ולעמוד על הזוי ולהשתמש על הכותל אבל לעשותו פתח לערב יחד אינו מועיל אלא א"כ היוז הוא כפחות מג' מפתחים לראש הכותל<sup>קכח</sup>.

והוא שלא תהא שליבה התחתונה גבוה מן הארץ ג' מפתחים ולא יהא בין שליבה לשליבה ג' מפתחים<sup>קכח</sup> שאז נעשה הזוי עם כל השליבות הכל אחד<sup>קכח</sup> והרי יש ד' על ד' מלמעלה וכאלו היא אצטמבא אחת שיש בה ד' על ד' מלמעלה שמועלת להחיר תשמיש הכותל אעפ"י שקצרה מלמטה.

והוא וסמך ראש הסולם בזוי ממש אבל אם סמכו בכותל אצל הזוי אין סולם זה מדרגה לזוי ולא נעשו הכל אחד<sup>קכ</sup>.

וכל זמן שאינו גבוה הכותל כ' מפתחים די לו בזוי אחד שמניחו באמצע<sup>קכא</sup> שהרי אין גבוה

- קכו** תוס' שם.
- קכז** פסקי עירובין למהר"ם מרוטנבורג סי' קפח. רא"ש שם.
- קכח** רא"ש שם סוף סי' א. מור וש"ע שם.
- קכט** רא"ש שם. לבוש סי' ז.
- קל** רב יהואל ע"ז. א. מור וש"ע סי' י.
- קלא** מור וש"ע שם. וכדלעיל סי' ג' לזב אצטמבא וש"ג.
- קלב** רש"י שם ד"ה כפה.
- קלג** כ"ה ד"ה מ"ש אפילו כפה. ט"ז ס"ק ג. ותי"ש חז"א להלך בין אצטמבא לספל ולא מבטיל ליה. צע"ג חז"א שגא מחולקם צודי שאינו מבטיל שם לעולם, ונבואר בתוס' שם שתינו כמו אצטמבא. ועיי' ב"י ס"ה בה אצטמבא לזב סולם כרוחב שליבותיו ד'.
- קלד** כדלעיל סי' א. כפולם וש"ג.
- קלה** מור וש"ע שם.
- קלו** נהד"א שם ע"י רע"ב רמב"ם פ"ג ה"ג. מ"א ס"ק יח. וראה לעיל סי' שלו. ס"א.
- קלז** גמרא שם ע"י סמ"א. מ"א שם.
- קלח** שנתבאר לעיל סי' שם ס"ד ואיק"ל.
- קלט** מ"א שם. וכדלעיל סי' רנב ס"ב"ג.
- קמ** גמרא שם.
- קמא** כדלעיל סי' א.
- קמב** רב (הונא) (ביבבי בר אביין) שם. מור וש"ע סי' א.
- קמג** כדלעיל סי' ז וש"ג.
- קמד** רב נחמן אמר רבה בר אבהו ע"ז. א. מור וש"ע סי' ב.
- קמה** פרישה ס"ק כד.
- קמו** רש"י שם ד"ה והינה תוס' שם ע"ז. ב ד"ה אם יש.
- קמז** מ"א ס"ק יז. וכדלעיל סי' ג.
- קמח** רש"י שם. טור וש"ע שם. וכדלעיל סי' ד.
- קמט** ראה רש"י שם (בחד מועטמא), ושם ע"ז. ב ד"ה א' נמי אין בה (חשבנין לזו כחד).
- קנ** גמרא שם. מור וש"ע שם. מ"א ס"ק כ"א.
- קנא** גמרא שם. מור וש"ע שם.

# הלכות עירובין שעב

## תשפד

עשרה עד היוז ולא גבוה עשרה ממנו עד ראש הכותל<sup>קכ</sup> ואם הוא גבוה כ' צריך שני זיוין<sup>קכז</sup> אחד בתוך עשרה התחתונים ואחד בתוך עשרה העליונים בפתח מ' מפוחים לתחתון שאם היה היוז גבוה עשרה מהארץ וכן אם העליון גבוה ו' מפחים מהתחתון לא די לו בסולם כל שהוא שאין ברחבו ד'<sup>קכח</sup>.

והוא שלא יהיו הזיוין מכוונים זה תחת זה אלא יהיו משוכים זה ממנדר זה<sup>קכט</sup> כדי שיהא ראוי להעמיד סולם מזה לזה<sup>קל</sup> שהסולם שיעמיד מהתחתון להעליון יהא סמוך בעליון ממש ולא אצלו בכותל:

**מז** העמיד כ' סולמות זה בצד זה<sup>קלז</sup> ולא היה במשך שניהם רוחב ד' והרחיקם זה מזה כדי שיהא בשניהם ד' ומילא האויר שביניהם בקש שעשאו כעין שלובות<sup>קלח</sup> אינו מועיל לא להתיר השמיש בכותל ולא לערב יחד<sup>קלט</sup> לפי שמקום מעמד הרגלים הוא לעולם באמצע הסולם וכאן אין ראוי לעלות בקש<sup>קל</sup>.

ואם העמיד הסולם באמצע והקש מן הצד מועיל<sup>קלכ</sup> בין להתיר לו השמש הכותל בין לערב יחד<sup>קלד</sup> אם מגיע לפחות מנ' טפחים לראש הכותל<sup>קלד</sup> ועשה כן גם בחצר השנית לפי שכן הרגל עולה בסולם והקש שמן הצד ראוי להחזיק בו בידיו ולעלות<sup>קלד</sup>:

**יז** אין הסולם רחב ד' וקפסו בכותל ביושר<sup>קלח</sup> וחקק אצלו בכותל מכאן ומכאן להשלים רחבו לז'<sup>קלח</sup> כגון שהכותל עב וכולט מצד הסולם<sup>קלח</sup> די לו (שיחזיק) (שיחזיק) בגובה עשרה שהיו שיעורו גובה פתח ואע"פ שהכותל גבוה הרבה<sup>קלח</sup> ושם אין הסולם רחב ד' אין בכך כלום שהרי יכול לעלות לראש הכותל בסולם אע"פ שאין ברחבו ד'<sup>קלח</sup>.

אבל אם לא העמיד סולם כלל אלא חקק בכותל כמין שלובות לעלות בהם צריך שיחזק כרוחב ד' בכל גובה הכותל<sup>קל</sup> ואז מועיל בין להתיר השמיש בין לערב יחד אם עשה כן גם בחצר השנית<sup>קל</sup>:

**יח** היה אילן בצד הכותל ועשהו סולם לכותל מועיל לערב יחד אבל אם עשה מעציו אישרה סולם לכותל אינה מועלת<sup>קל</sup> מפני שאסור לעלות עליה מן התורה שהרי אסורה בהנאה מ"א שאר אילן שאין איסור לעלות בו בשבת אלא מדברי סופרים ובבין השמשות שהיא שעת קניית העירוב<sup>קל</sup> לא גזרו על שבות של דבריהם<sup>קל</sup> לצורך מצוה כמו שנתבאר בס"ד דס"א<sup>קל</sup> ועירובי הצירות הוא ג"כ דבר מצוה כמו שנתבאר בס"ד שם<sup>קל</sup>:

**קסו** דבה שם רע"ב. רש"י שם ד"ה חקק. מור וש"ע ס"ד.  
**קסז** חוס' שם ד"ה חקק.  
**קסח** רש"י שם ד"ה בעשהו.  
**קסט** רש"י שם ד"ה תם וד"ה מסתלק. מ"א ס"ק כג.  
**קע** רבה שם. רש"י שם ד"ה מלא קומתו. מור וש"ע שם.  
**קעא** מור וש"ע שם.  
**קעב** תומכ"ס פ"ג ל"ה. מור וש"ע בשמו. כרב חזון בר יצחק שם דבתרואה הוא (מ"א שם). וסבירא ליה עכ"פ דלא אמרין אריא כו'.  
**קעג** כרלקמן ס' שג ס"ג.  
**קעד** גמרא שם. מ"א ס"ק כו.  
**קעה** סעף ב. וראה גם לקמן ס' שג ס"ב.  
**קעו** סעף יח. וכה' לעיל שם. וראה לעיל ס' שג שהוא משום צורך שבת.

**קנב** רש"י שם ד"ה צריך זי. מור וש"ע שם.  
**קנג** גמרא שם. מור וש"ע שם.  
**קנד** רש"י שם ד"ה צריך שני זיוין. מור וש"ע שם.  
**קנה** רב חסדא שם. מור וש"ע שם.  
**קנו** רש"י שם ד"ה זה שלא כנגד זה. מור וש"ע שם.  
**קנז** רבה שם. מור וש"ע ס"ג.  
**קנח** רש"י שם ד"ה סולם. מור וש"ע שם.  
**קנט** מור וש"ע שם.  
**קס** רש"י שם ד"ה אין כף. מור וש"ע שם.  
**קסא** רבה שם. מור וש"ע שם.  
**קסב** מור וש"ע שם.  
**קסג** מ"א ס"ק כב. וברקעל ס"א.  
**קסד** רש"י שם ד"ה חרי כף.  
**קסה** כרלקמן ס"א דהקו מועיל.

# הלכות עירובין שעב

## תשפה

**יט** חריץ שבין שתי הצירות עמוק עשרה ורחב ד' אין יכולים לערב יחד אפילו הוא מלא קש והבן קטן כל זמן שלא ביטלם שם קטש (לפי שהוא דבר הניטל בשבת קטש) וכל דבר הניטל בשבת אינו ממעט מגובה עשרה<sup>98</sup> אבל אם נתמעט מעשרה דבר שאינו ניטל בשבת אף על פי שלא ביטלו שם ועומד לפנותו אחר השבת מועיל לעשות פתח לערב יחד אם ירצו<sup>99</sup> כמו שנתבאר למעלה בסולמות<sup>97</sup> וסבל כפוי<sup>99</sup> אבל אינו מועיל לבטל מחיצות החריץ לגמרי יהיו צריכים לערב יחד אלא אם רצו מערבים כל אחת לעצמה וכן הדין אפילו בדבר הניטל בשבת אלא שביטלו בפירוש<sup>100</sup> לשבת זו שלא יטלנו מכאן עד למצואי שבת שאפילו ביטל אחת לשבת אחת בלבד מועיל לעשות פתח<sup>101</sup>).

ואם נתמעט מעשרה<sup>102</sup> בעפר וצירורות<sup>103</sup> שנפלו בו אפילו בסתם<sup>104</sup> שלא ביטלם שם צריכים לערב יחד<sup>105</sup> שסתם עפר וצירורות שבחריץ מבוטלין הן<sup>106</sup> ונתבטלו מחיצותיו אבל אם עתיד לפנותם ממנו לאחר זמן אע"פ שביטלם לאיזה זמן אינם ממבטלים מחיצות החריץ ויכולים לערב כל אחת בפני עצמה (ואף שיש אומרים שאפילו ביטול לשבת אחת מועיל לבטל מחיצה כמו שנתבאר בס"י שצ"ח<sup>107</sup> מכל מקום בדברי סופרים הלך אחר המיקל<sup>108</sup> ויש לסמוך על דברי האומרים שאין מחיצה מתבטלת<sup>109</sup> אלא דבר שמבטלו שם לעולם כמו שנתבאר שם):

**כ** נתן עליו נסר<sup>110</sup> כמין גשר משפת החריץ אל שפתו<sup>111</sup> לרחבו<sup>112</sup> אם הנסר הוא רחב ד' חשוב כפתח ויכולים לערב יחד אם ירצו והוא הדין אם מילאו כמין גשר רחב ד' בדבר המבטלו שם<sup>113</sup> (אפילו לשבת אחת או בדבר שאינו ניטל בשבת<sup>114</sup>).

ואם נתן הנסר לאורך החריץ אפילו אין בו אלא כל שהוא חשוב כפתח שהיו מיעט רוחב החריץ מד'<sup>115</sup> והוא יהיה באורך נסר ד' כדו יהיה רוחב הכתח ד' א"א.

ואם יש בארבו יותר מעשר אמות אינן יכולים לערב כל אחת בפני עצמה אלא צריכות לערב יחד<sup>116</sup> שהיו הן פתוחות זו לזו ביותר מעשר<sup>117</sup> כיון שאין ברוחב החריץ ד' בכשעוד ארכו של נסר זה (והוא שאין דעתו ליטול הנסר מכאן לאחר זמן שכל שאינו מבטלו כאן לעולם אינו מבטל מחיצה להחמיר<sup>118</sup>):

**קצו** חשונה שם עת, כ. מור ושילע ס"ו.

**קצח** אבי שם, מור ושילע שם.

**קצט** חומ' שם ד"ה אפילו, מ"ו ס"י שגם ס"ב כ.

**ק** גמרא שם ע"ב, א"ב.

**קפא** חומ' דף ע"ג פ"א, א ד"ה כיון, מ"א ס"ב כו. וכן פירש בדברייהם בשולחן כנסת החוקאל ס"ב ד"ה והואיל ונאמר הדין (הנבא בענין אלמנטים סוף ס"ב מ). וראה מ"מ וציונים.

**קפב** סעף פ"א.

**קפג** סעף ד'.

**קפד** אבי עת, ב. רש"י שם ד"ה א' בפליה, מור ושילע שם.

**קפה** דלפירוש החומ' הניל מיידי שביטלו לשבת אחת, ע"י תרומת הדשן ס"ו ע"ה ולעיל ס"י שנה ס"ט, ש"א שאפילו ביטול לשבת אחת מועיל לבטל מחיצה לגמרי (וכדלקמן בפנים כמוסגר). ובמ"ד ס"ק כ"ב (שבנדון דין סג כביטול לשבת אחת). וראה ח"י צ"צ ע"ד.

**קפו** רמב"ם פ"ג ד"ב, נאמר מרדכי ס"ק מו.

**קפז** משנה שם, מור ושילע שם.

**קפח** גמרא שם, מור ושילע שם.

**קפט** משנה שם עת, כ. מור ושילע שם.

**קצ** רמב"ם שם כ"ב דבר אבי נטו, א. מ"א ס"ב כו.

**קצא** סעף מ'.

**קצב** ראה שולחן ע"צ חו"ד ס"י קנח ס"ו.

**קצג** לגמרי, רק כדו לעשות פתח, וברע"ל.

**קצד** בחשונה שם עת, כ. מור ושילע ס"ו.

**קצה** רש"י שם ד"ה נתן עליו מור ושילע שם.

**קצו** רבא ע"מ, א.

**קצז** ב"י ד"ה כתב הרב רבינו יהונתן רמ"א ס"ו, ולא חילק בזה (כמין גשר) בין פתח ליותר מעשר, וראה

שולחן ע"צ חו"ה ס"י לט אות ב.

**קצח** ברע"ל ס"ט.

**קצט** רבא ע"מ, א. מור ושילע שם.

**ר** רש"י שם ד"ה אבל לארכו, סוד ושילע שם.

**רב** רש"י שם ד"ה אפילו כל שהוא, למוש ס"ו.

**רג** רמב"ם פ"ג ה"ג (בפנין בבבולאון). מ"א ס"ק כב.

**רג** וברע"ל ס"י.

**רד** ברע"ל ס"ט וש"נ, וראה גם לקמן ס"י שע"ה, וראה הלכה למשה (קלוג) ס"י י"ח ככ"ז.



## תשפו

## הלכות עירובין שעב

**בא** אם החרין עמוק לאחר עשרה ולשני אינו עמוק עשרה<sup>י</sup> או שהוא שוה לשתייה<sup>י</sup> דינו ככותל:

**בב** גדיש של תבן שבין ב' הצירות<sup>י</sup> שאין ביניהן מחיצה אם הוא גבוה עשרה בכל משך אורך הצירות שמפסיק ביניהן<sup>י</sup> אינן יכולים לערב יחד אלא כל אחת מעריכת לעצמה נתמעט מעשרה<sup>י</sup> בחול<sup>י</sup> צריכות לערב יחד ואם עירב[ה] כל אחת לעצמה אוסרת זו על זו כיון שאין ביניהן מחיצה גבוה עשרה ולא עירבו זו עם זו ואם נתמעט בשבת אינן אוסרות ששבת כיון שהותרה הותרה<sup>י</sup> וכמו שיתבאר בס' שע"ד ר"ב.

וכעוד שלא נתמעט<sup>י</sup> וכן אם נתמעט בשבת ולא מבעוד יום<sup>י</sup> אסור לשום אחר מהם ליתן מן התבן לתוך קופתו להאכיל לבהמתו<sup>י</sup> מפני שהתבן שלמטה מעשרה הוקצה מאתמול למחיצה<sup>י</sup> שהרי עירבה כל אחת לעצמה על סמך שהגדיש הוא מחיצה ביניהם ומטלטלין בחצר על סמך זה (אם בן הסירה דעתן ממנו לגמרי מלהסתפק בו בשבת) וכאילו הקצהו בידיה<sup>י</sup> ואף שנמלכו אחר כך אינו מועיל כלום (שמתוך שהוקצה בין השמשות הוקצה לכל השבת<sup>י</sup>) (ועוד שכיון שסמכו עליו למחיצה להחיר מלמול יש איסור בסתירתו מדרבוי סופרים<sup>י</sup> כמ"ש בס' שט"י<sup>י</sup> ומתוך שהוקצה בין השמשות מחמת איסור סתירה הוקצה לכל השבת) ואסור לטלו בידיים וגו' גם על מה שלמעלה מעשרה שמוא יהא ניטל והולך עד למטה מעשרה<sup>י</sup> ואפילו להעמידו שם הבהמה שהאכל מעצמה אסור כמו שאסור להעמידה על כל מוקצה<sup>י</sup> משום גזירה שמוא יטול בידיו ויאכילה<sup>י</sup> אבל יכול לעמוד בפניה כדי שלא יהא ליה דרך לנטות אלא דרך שם ותאכל מעצמה<sup>י</sup> כמו שנתבאר בס' שכ"ד ר"ב.

כמה דברים אמורים בגדיש שבין ב' הצירות אבל בגדיש שבין ב' בתים<sup>י</sup> כגון בית שבין ב' הצירות ושתייה פתוחות לו ויש גדיש של תבן באמצעיהן וחולקות לשנים וכל הצד משתמשת בחצי בית הפתוח לה<sup>י</sup> ואף על פי שהצירות לא עירבו יחד אינן אוסרות זו על זו בבית שביניהן לפי שהגדיש הוא מחיצה ביניהן ואעפ"כ מותרים לטול ולהאכיל לבהמתם בידיים אלו מכאן ואלו מכאן מן התבן (הסמוך לתקרה<sup>י</sup>) (שלמעלה מעשרה<sup>י</sup>)

- 
- רז** רב תמן ע"ג, א. מור וש"ע ס"ח.
  - רז** מור וש"ע שם.
  - רז** תשנה ע"ג, א. מור וש"ע ס"ח.
  - רז** רש"י שם ד"ה מתבן.
  - רז** משנה שם, מור וש"ע שם.
  - רי** רש"י שם ד"ה מערבין, מור וש"ע שם.
  - ריא** רא"ש ס"ז ס"ז, ב"ח ד"ה ונ"ש נתמעט בחול, אלה רבה ס"ק בן.
  - ריב** סוף ב'.
  - ריג** מור וש"ע שם.
  - ריד** לישנא אחרינא שביש"י שם ד"ה שלא יתן וד"ה כיון ראינא קהיר, ראה משנה ברורה שנת"צ ס"ק צ"ח.
  - רו** רב הונא שם, מור וש"ע שם.
  - רוז** לישנא אחרינא שביש"י שם, וד"ה סוף ס"ק ל'.
  - רוז** לתרין קשיית ראי"ש שם על פרש"י שם, ע"י לעיל ס"י ע"י סוף ס"ד וס"ה בשם רשב"א תולק יר, א מ"ה ואת הביילא דאיסור חזיה בידיהם הוא כל שמוקצה וחדתה ורצונה, וע"י שם רס"י סוף ס"ב, דבעינן היסח הדעת.
  - ריח** כרלעיל שם.

- 
- ריט** רשב"א ורשב"א ד"ה אמר רב הונא.
  - רכ** ראה שם ס"ג לענין איסור לעשויה כשמוקף עליה למחיצה, וכ"ה לענין פתוחה.
  - רכא** גמרא שם (דבא לא מונבאר ליה מילתא).
  - רכב** גמרא שם, מור וש"ע שם.
  - רכג** רש"י שם ד"ה ודא אמר רבי הונא.
  - רכד** משנה שם לפירוש הגמרא שם.
  - רכה** סוף י'.
  - רכו** ברייתא שם, מור וש"ע שם.
  - רכז** רשב"א שם ד"ה נתמעט, לפרש"י שם ד"ה בית שבין, וראה גם מ"א ס"ק לא.
  - רכח** כמבואר בגמרא שם שבת צריך מחיצות המגיעות לתקרה, או ג"ש סמוך לתקרה דאזנין לבה, וכ"ה בעולת שבת ס"ז י, ובתוספת שבת ס"ק נו, ובדלעיל ס"י שע"י ס"ה.
  - רכט** מספק הבגים בגמסטר (וכן לקמן בסמוך), רשב"א קי"ל שאף בבית בני בעשרה פסחים (אף שאינו מניע לתקרה), שהרי הלכה זו שבגמרא לא הובאה ברא"ש ובמור ובש"ע.

# הלכות עירובין שעב־שעג

## תשפו

ואין חוששין שמא יהיו נוטלין והולכין עד (למטה מו') (שיפחות מג' מפחים) לפי שכיון שהגדיש הוא בבית שיש לו תקרה ניכר הדבר הרבה כשהוא נפתח והולך<sup>א</sup>.

ויש אמורים<sup>ב</sup> שבנסתלת התבן אין בו משום מוקצה ולא משום סתירת מחיצה הואיל ולא נעשה מתחלה לשם מחיצה<sup>ג</sup> אלא מה שאסרו ליטול מנדיש שבין ב' הצירות הוא משום שמא יטול וילך עד שיתמעט מעשרה ותתבטל המחיצה ויטמלו בחצר כמתחלה<sup>ד</sup> ואין החשש שמא יפחת מעשרה בשבת שהרי שבת כיון שהותרה הותרה<sup>ה</sup> אלא אסרו ליטול ממנו בקופה לעולם בין בשבת בין בחול<sup>ו</sup> משום שמא יפחת מעשרה בערב שבת סמוך לבין השמשות ולא ירגיש בדבר ויטמלו בשבת באיסור<sup>ז</sup> אלא יסלקנו כולו בבת אחת ולכן אסרו ג"כ להעמיד הבהמה שם אע"פ שבאכילת הבהמה אין לחוש לזה שאין דרכה לאכול הרבה כ"כ כפעם אחת עד שיתמעט מעשרה מ"מ גורו שמא יאכיל בקופה<sup>ח</sup> אבל בגדיש [שבין ב' בתים] לא גורו כלל אפילו בשבת ממעם שנתכאר (והעיקר כסברא הראשונה<sup>ט</sup>):

## שעג דיני שתי גזוזטראות בשתי עליות וכו' סעיף אחד:

**א** שתי גזוזטראות<sup>א</sup> הכוללות מב' עליות<sup>ב</sup> זו כנגד זו ונתן ביניהן נסר כמין גשר מזו לזו וקבעו שם במסמר שלא יוכל להינטל בשבת<sup>ג</sup> (או שביטלו בפירוש לכל השבת<sup>ד</sup>) אם הוא רחב ד' הרי הוא כפתח ומערבין יחד ואם רצו כל אחת מערבת לעצמה<sup>ה</sup> אבל אם היו זו שלא כנגד זו אפילו אם זו כרוח זו וזו כרוח שכנגדו כגון שזו בצפון וזו בדרום אלא שאחת משוכה למורה ואחת למערב ואינן מכוונות זו כנגד זו אינן יכולים לערב יחד מפני שהנסר שהתנו מזו לזו יבא מקרן זוית של זו לשל זו ואינו חשוב כפתח שאין דרך לעשות פתח בקרן זוית<sup>ו</sup> כמה דברים אמורים כשהן משוכות זו מכנגד זו ג' מפחים אבל פחות מג' מפחים אינו כלום וכמכוונות הן ואפילו אם הן מכוונות ממש אם האחת גבוה מהבחרת ג' מפחים אינו חשוב פתח<sup>ז</sup>.

ובכל זה כשהן רחוקות זו מזו אבל אם אין המרחק שביניהן ד' אף שאין שם נסר כלל מערבין יחד<sup>ח</sup> מפני שנוח לפסוע משפת זו לשפת זו<sup>ט</sup> וכאלו הן סמוכות זו לזו ממש ולכן אינן יכולים לערב כל אחת לעצמה ולטמול זו בשלה זו בשלה מפני שהן אוסרות זו על זו כיון שהן קרובות זו לזו בתוך ד' אלא אם כן קרוב זה שביניהן אינו במילואו אלא באמצע רחבן בלבד שיש שם בליטה אבל בקצותיהן הן רחוקות זו מזו ד' וגם אין בקירוב זה יותר מעשרה אמות<sup>י</sup>.

ב רש"י שם ד"ה שתי גזוזטראות. מור וש"ע.  
ג פסקי רא"י פ"ז הל' א' אות ג. שלמי הנברים (כח, א אות א). מ"א ס"ק א.  
ד בדלעיל ס' שעב ס"פ וסוף ס"ב.  
ה משנה שם. מור וש"ע.  
ו סוה. מ"א ס"ק ג. ובדלעיל ס' שפא ס"ה.  
ז רבא ע"ט, א. מור וש"ע.  
ח תוספתא פ"ה הל' ה"ב. דשב"א בעבודת הקדש שער ד ס"א. תוס' פ"ג הל' ה"ה. רמ"א.  
ט רש"י בעשנה שם ד"ה ורחב ד'. לענין הרחב שבין הצירות (דלעיל ס' שעב ס"ב). תוס' שם ד"ה וכן שתי י' כ"ח ד"ה שתי גזוזטראות. תוס' ס"ק ב.

רל גזוזטא שם. מ"א ס"ק לא.  
רלא רא"ש שם. ריעה רב' שבמור וש"ע שם. וראה גם ריעה הא' שברש"י שם ד"ה שלא יתן ור"ה כיון דאיכא תקרה.  
רלב רא"ש שם. מ"א ס"ק ל.  
רלג פירוש הא' ברש"י שם.  
רלד בדלעיל לדיענה הא'.  
רלה מור וש"ע שם (אפילו בחול).  
רלו רא"ש שם. מ"א ס"ק י. מ"א שם.  
רלז רא"ש שם. לכתב מ"א ברע"ת דרא"ש.  
רלח משמנות השו"ע. ראה משנה בריה שעה"צ ס"ק ק.  
**סימן שעג**  
א תוס' ע"ה. ב. מור וש"ע.